

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з логопедії

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/ педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 27.08. 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практикум з логопедії
Рівень вищої освіти	Магістр
Викладач	Кудярьська Тетяна Романівна, викладач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	095 05 20 206
Е-mail викладача	tetianakudiarska@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, щодо погодження планів та змісту індивідуальних завдань і відпрацювань
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Практикум з логопедії» вивчається студентами спеціальності 012 «Дошкільна освіта» на першому курсі магістратури педагогічного факультету.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни «Практикум з логопедії» є формою корекційної освіти студентів педагогічного факультету. Це зумовлено рядом факторів: по-перше, необхідністю сформувати у студентів необхідні знання, які є чинниками їх професійної підготовки до практичної діяльності; по-друге, ознайомити їх із симптоматикою різних мовленнєвих порушень у мовленні дітей; по-третє, вчити своєчасно виявляти порушення мовлення, їх диференціювати, підбирати необхідні ефективні прийоми роботи.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є порушення усного та писемного мовлення у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.</p>	

3. Мета та цілі курсу

Мета: сформувані в студентів (магістрантів) необхідні знання, які є чинниками їх професійної підготовки до практичної діяльності; ознайомити їх із симптоматикою різних мовленнєвих порушень у мовленні дітей з метою своєчасного виявлення, подолання у роботі з дітьми в закладах дошкільної освіти.

Завдання: забезпечити високий рівень професійної підготовки вчителів-логопедів до роботи з дітьми як дошкільного, так і молодшого шкільного віку, здатних творчо вирішувати завдання навчання, виховання та корекції мовлення дітей-логопатів.

Завдання курсу:

- Методичні: сформувані у студентів (магістрантів) понятійно- категоріальний апарат логопедії.
- Пізнавальні: познайомити з етіологією порушень мовлення; з методами та прийомами логопедичного втручання.
- Практичні: вміти класифікувати мовленнєві порушення; проводити диференціацію мовленнєвих порушень; організувати логопедичне втручання спрямоване на подолання мовленнєвих вад

4. Компетентності

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.

КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

КС-1. Здатність організувати освітній (корекційний) процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

КС-10. Здатність розробляти і реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти у сфері дошкільної освіти.

5. Результати навчання

5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

- 5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
- 5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти (про корекційну освіту).
- 5.8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя (учителя-логопеда) закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.
- 5.9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обрати відповідні технології та методики.
- 5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього (корекційного) процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.
- 5.13. Визначати проблему та понятійний апарат дослідження в сфері дошкільної освіти, збирати та аналізувати необхідну інформацію з різних джерел.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	Дошкільна освіта	1-М	нормативний

Тематика курсу

Тема	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------	------------------	------------	---------------	----------------	---------------------

Модуль 1

Обстеження мовлення дітей

<p>Тема 1.1. Обстеження усного мовлення дітей. Методика його проведення</p> <p>1. Мета, завдання та принципи обстеження дітей. 2. Етапи логопедичного обстеження. 3. Методика збору анамнезу. 4. Методика обстеження стану фонематичного слуху. 5. Методика обстеження звуковимови. 6. Методика обстеження стану звуково-го аналізу слів..</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год). Самостійне опрацювання (10 год)</p>	<p>1, 2, 8, 9, 14</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватися до практич- ного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>до пари за розкладом</p>
--	---	---------------------------	--	----------------	---------------------------------

<p>7. Обстеження словникового запасу. 8. Обстеження граматичної будови мовлення.</p>					
<p>Тема 1.2. Обстеження писемного мовлення дітей. Методика його проведення</p> <p>1. Мета, завдання та принципи обстеження учнів. 2. Етапи логопедичного обстеження. Загальна характеристика. 3. Методика проведення диктанту. 4. Методика проведення списування (з книги (друкована основа), з дошки). 5. Методика обстеження просторової орієнтації в учнів.. 6. Обстеження словникового запасу. 7. Обстеження граматичної будови мовлення.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год) Самостійне опрацювання (10 год)</p>	<p>1, 2, 13, 14</p>	<p>Опрацювати чинні програми та заповнити таблицю за заданою схемою</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за розкладом</p>
<p>Модуль 2 Формування правильної вимови звуків у дітей</p>					
<p>Тема 2.1. Порушення вимови звуків [п, б, м] та методика їх подолання</p> <p>1. Правильна артикуляція звуків [п, б, м]. Загальна характеристика. 2. Види порушень губних звуків. 3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови губних звуків.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год). Самостійне опрацювання (5 год)</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватися до практичного заняття. Оформити тези постановки</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за розкладом</p>
<p>Тема 2.2. Порушення вимови звуків [т, д, н] та методика</p>	<p>Самостійне опрацювання (6 год.)</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати поданий матеріал та під-</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за</p>

<p>їх подолання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правильна артикуляція звуків [т, д, н]. Загальна характеристика. 2. Види порушень передньоязикових звуків. 3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови передньоязикових звуків. 	<p>Практичне заняття (2 год)</p>		<p>готуватися до практичного заняття. Оформити тези постановки</p>		<p>розкладом</p>
<p>Тема 2.3. Порушення вимови звуків [к, г, х, г] та методика їх подолання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правильна артикуляція звуків [к, г, х, г]. Загальна характеристика. 2. Види порушень задньоязикових звуків. 3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови задньоязикових звуків. 	<p>Самостійне опрацювання (8 год). Практичне заняття (2 год)</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати поданий матеріал та підготуватися до практичного заняття. Оформити тези постановки</p>	<p>5 балів</p>	<p>д наступної пари за розкладом</p>
<p>Тема 2.4. Порушення вимови звуків [ф, в, й] та методика їх подолання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правильна артикуляція звуків [ф, в, й]. Загальна характеристика. 2. Види порушень губно-зубних звуків. 3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови губно-зубних звуків. 	<p>Самостійне опрацювання (6 год). Практичне заняття (2 год)</p>	<p>1, 2, 3, 10, 21, 24</p>	<p>Опрацювати поданий матеріал та підготуватися до практичного заняття. Оформити тези постановки</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за розкладом</p>
<p>Тема 2.5. Порушення вимови звуків [с, з, ц, дз] та методика їх подолання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правильна артику- 	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватися до практич-</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за розкладом</p>

<p>ляція звуків [с, з, ц, дз]. Загальна характеристика.</p> <p>2. Види порушень свистячих звуків (сигматизм та парасигматизм свистячих звуків.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови свистячих звуків.</p>	<p>Самостійне опрацювання (5 год)</p>		<p>ного заняття. Оформити тези постановки</p>		
<p>Тема 2.6.</p> <p>Порушення вимови звуків [ш, ж, ч, дж] та методика їх подолання</p> <p>1. Правильна артикуляція звуків [ш, ж, ч, дж]. Загальна характеристика.</p> <p>2. Види порушень шиплячих звуків (сигматизм та парасигматизм шиплячих звуків.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови свистячих звуків.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год). Самостійне опрацювання (5 год)</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та заповнити таблицю за заданою схемою. Оформити тези постановки</p>	<p>5 балів</p>	<p>до наступної пари за розкладом</p>
<p>Порушення вимови звуків [л, р] та методика їх подолання</p> <p>1. Правильна артикуляція звуків [л, р]. Загальна характеристика.</p> <p>2. Види порушень сонорних звуків (ламбдацизм-параламбдацизм, ротацизм-параротацизм.</p> <p>3. Методика логопедичної роботи з виховання правильної вимови сонорних звуків.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год). Самостійне опрацювання (5 год)</p>	<p>1, 2, 8, 10, 11, 14</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та заповнити таблицю за заданою схемою. Оформити тези постановки</p>		

7. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів (оцінка за екзамен – 50 балів; практичні заняття – 35 балів; за самостійну роботу – 15 балів).</p> <p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ун-ту про неформальну освіту).</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.</p> <p>При виконанні завдань студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів (самостійне виконання, власний аналіз та міркування).</p>
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань
8. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Практикум з логопедії» для магістрів за напрямом підготовки 012 «Дошкільна освіта» за спеціальністю «Дошкільна освіта. Логопедія» передбачає неприпустимість плагіату та списування, обов'язкове виконання всіх поставлених завдань. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов'язковим.</p> <p>Студенти, які не мають виконаних поставлених завдань у повному обсязі, зобов'язані відпрацювати даний матеріал у вигляді написання рефератів, розроблення тестових завдань, написання словника професійних термінів.</p> <p>Якщо студент не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів), він може бути включеним на повторне вивчення даної дисципліни. Обов'язковим є для отримання допуску до іспиту відвідування 50% занять та виконання самостійної роботи.</p> <p>Викладання курсу базується на активній взаємодії зі студентом, а також на політиці академічної доброчесності.</p>	

9. Рекомендована література

1. Логопедія. Підручник, друге видання, перероблене та доповнене // за ред. М.К. Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672с.
2. Логопедія: підручник / за ред. М.К. Шеремет. – Вид. 4-те, перер. та доповн. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 856с.
3. Богуш Алла. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. – К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 376с..
4. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 200с..
5. Гайван Т.Я., Макарова С.М.. Логопедична робота з дітьми. / Т.Я.Гайван. - Веста, 2008. – 183С.
6. Дубиніна Є.А. Методики до- та післяопераційного логопедичного навчання дітей із вродженими незрозумілими піднебіння // Дефектологія. – 1999. № 2.
7. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників): Навчальний посібник для студентів ВЗО. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). – Вид. 3-є, перер. та доп. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 312с.
8. Пінчук Ю.В. Основи методики виховання правильної вимови звука при дислалії // Педагогіка та методика спеціальні: Зб. наук. праць. – К., 2000. – С. 43-49.
9. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. / Ю.В.Рібцун. – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 239с..
10. Рібцун Ю.В. Характеристика фонетико-фонематичної сторони мовлення дітей 5р.ж. із ФФНМ. / Ю.В.Рібцун. – К.: Актуальна освіта. – 2011. – С.36-53.
11. Федорович Л. Формування правильної вимови у дітей дошкільного віку. / Л.Федорович.– Кременчук, 2007. – 345С.
12. Хрестоматія з логопедії (навчальний посібник). / упорядники Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – Київ: КНТ, 2006. – 360с.
13. Чернетка логопеда: матеріали для корекційної роботи з виправлення мовленнєвих порушень у дітей. / авт.-упоряд. В.М.Болба. – Тернопіль: Мандрівець, 2019. – 112с.
14. Шеремет М.К. Сучасні підходи до подолання порушення звуковимови // Педагогіка та методика спеціальні: Зб. наук. ст. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип.1.
15. Шеремет М.К. Кондратенко В.О. Прогнатія, її причини та вплив на вимову // Педагогіка та методика спеціальні: Зб. наук. ст. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип.2. – С.87-93.

Викладач _____ Кудярьська Т.Р.